

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2022/14488-S.22.22205
BAŞVURU NO : 2022/7138
KARAR TARİHİ : 07/11/2022

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN : [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

BAŞVURUYA KONU İDARE : ŞANLIURFA VALİLİĞİ
BAŞVURUNUN KONUSU : Mülakat sınavının iptal edilmesi talebi hakkındadır
BAŞVURU TARİHİ : 17/05/2022

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran [REDACTED] [REDACTED] İçişleri Bakanlığı tarafından Bakanlığın taşra teşkilatında görev yapan personele yönelik olarak 14.11.2021 tarihinde gerçekleştirilen yazılı sınavda 98.75 puan alarak sınava giren 18 aday arasından 1. olduğunu, yazılı sınavın akabinde 14.02.2022 tarihinde İl Sınav Komisyonunca yapılan sözlü sınav sonucuna göre 80 puan aldığını öğrendiğini, şu anda genel sıralamada 11 yedekler içinde 5. sırada olduğunu, normal şartlarda Valilik internet sayfasından yayınlanması gereken sınav sonuçlarının herhangi bir şekilde yayınlanmadığı, bu belgelerin incelenmesi durumunda Sınav Komisyonu tarafından sınava katılan diğer adaylara yüksek puanlar verildiği anlaşılabacağı, söz konusu sözlü sınavda sorulan sorular ve vermiş olduğu cevapların tutanak altına alınmadığı, sözlü sınav, adaylara rastgele soru seçmek suretiyle gerçekleştiğini ifade ederek yazılı sınav sonrası yapılan sözlü sınavların kaldırılmasını ve mevcut sözlü sınavda gasp edilen hakkının iade edilmesini talep etmektedir

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Şanlıurfa Valiliği İl Yazı İşleri Müdürlüğü'nün 26.08.2022 tarihli sayılı cevabi yazısında: Mezkur mülakat sınavının 14-17 Şubat 2022 tarihleri arasında gerçekleştiği, sınavda sorulacak soruların sınav öncesinde ilgili şube Müdürlükleri tarafından hazırlandığı, sınava katılan adaylara değerlendirme kriterlerine göre puan verildiği, sorular ve cevaplar tutanağa bağlanmadığı" ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

3.1. “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; “Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler”;

4. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun “Kurumun görevi” başlıklı 5 inci maddesinde; “Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir”;

5. 18.01.2020 tarihli ve 31012 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İçişleri Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği’nin “Sözlü Sınav” başlıklı 14 üncü maddesinde: “Yazılı sınavdan en yüksek puan alan adaydan başlamak üzere ilan edilen kadro sayısının beş katına kadar aday, sözlü sınava alınır. Son adayla aynı puana sahip olan adayların tamamı sözlü sınava çağırılır. İlgili aday, sınav kurulunun her bir üyesi tarafından; a) Sınav konularına ilişkin bilgi düzeyi (50 puan), b) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü (10 puan), c) Liyakati, temsil kabiliyeti, tutum ve davranışlarının göreve uygunluğu (10 puan), ç) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı (10 puan), d) Genel kültürü ve genel yeteneği (10 puan), e) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı (10 puan), konularında, sınav duyurusunda belirtilecek ağırlıkları da esas alınarak 100 tam puan üzerinden değerlendirilir. Her üyenin vermiş olduğu puanların aritmetik ortalaması alınarak adayların sözlü sınav puanı tespit edilir. Sözlü sınavda 100 tam puan üzerinden en az 70 puan alanlar başarılı sayılır. (2) Görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavına tabi kadrolardan Bakanlık merkez teşkilatında ilan edilen kadrolar için Bakanlıkça oluşturulan sınav kurulu, taşra teşkilatında ilan edilen kadrolar için ise valiliklerce oluşturulan sınav kurulları tarafından sözlü sınavlar gerçekleştirilir. (3) Sözlü sınava katılmaya hak kazandığı halde ilan edilen sınav tarihinde sınava katılmayan adaylar, sınava katılma hakkını kaybetmiş sayılır. (4) Sözlü sınavda, tutanak dışında herhangi bir kayıt sistemi kullanılmaz”

5.1. “Sınav Kurulu ve görevleri” başlıklı 16 ncı maddesinde “Görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavları ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek üzere; Bakanlık merkez teşkilatında Bakanlık onayı ile taşra teşkilatında valinin onayı ile sınav kurulları teşekkül ettirilir. Sınav kurulları başkan dâhil beş üyeden oluşur. (2) Sınav kurulu üyeleri görevde yükselme sınavı ile, unvan değişikliği sınavına alınacak personelden, lisansüstü öğrenim hariç öğrenim veya ihraz ettikleri unvanlar itibarıyla daha düşük seviyede olamazlar. (3) Sınav kurullarının başkan ve üyelerinin bu Yönetmelikte öngörülen sınavlara eşlerinin, üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) kayın hısımlarının katıldığına tespit edilmesi halinde, bu üye veya üyeler sınav kurulu üyeliğinden çıkartılır ve bunların yerine yeni üye veya üyeler görevlendirilir. ... hükümleri düzenlenmektedir.

IV. KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN’IN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

6. Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; başvuranın talebine ilişkin tavsiye karar önerisi, Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

7. Başvuran, yazılı sınav sonrası yapılan sözlü sınavların kaldırılması ve mülakat sınavının tekrardan değerlendirilmesini talep etmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

7.1. Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine binaen sözlü sınav aşaması bir zorunluluk olup, sözlü sınav aşamasının kaldırılması için ilgili mevzuatta değişiklik yapılması gerekmesi nedeniyle başvuranın bu talebinin karşılanma imkanı bulunmamaktadır.

8. Kamu hizmetlerinin ehil ve yetişmiş kamu görevlileri eliyle yürütülmesi için yapılan sözlü sınavların kariyer ve liyakat ilkelerine uygun, objektif ve aynı zamanda yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönünden denetime imkân tanıyacak şekilde yapılması, hukuk devleti ilkesinin bir gereğidir.

9. İçişleri Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinin 14 üncü maddesi gereğince, adayların sözlü sınavda, sınav konularına ilişkin bilgi düzeyi, bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü, liyakati, temsil kabiliyeti, tutum ve davranışlarının göreve uygunluğu, özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı, genel kültürü ve genel yeteneği, bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığının değerlendirilmiştir.

9.1. Kurul üyeleri tarafından başvurana verilen puanların aşağıdaki tablodadır.

Üyeler	Sınav Konularına İlişkin Bilgi Düzeyi (50)	İfade Yeteneği – Muhakeme Gücü (10)	Liyakat, Temsil Yeteneği, Davranışlarının göreve uygunluğu (10)	Özgüveni, ikna kabiliyet (10)	Genel Kültür, Genel Yetenek (10)	Bilimsel ve teknolojiklere açıklığı (10)
1. Üye	43	8	8	8	8	8
2. Üye	42	10	10	10	5	5
3. Üye	40	5	5	10	5	10
4. Üye	40	8	8	8	8	8
5. Üye	40	10	10	5	10	5

Üyeler tarafından toplam verilen puanların (83-82-75-80-80 olduğu, ilgili verilen sözlü puanlarının ortalamasının alınmasıyla oluşturulan başvuranın sözlü puanının 80 olduğu, yazılı ve sözlü sınav puanlarının ortalaması alınmak suretiyle bulunan aday başarı puanının ise 89,37 olduğu tespit edilmiştir.

9.2. İdare tarafından verilen cevabi yazıda; önceden hazırlanan soruların başvurana yöneltildiği ve sorulara verdiği cevapların ilgili sınav tutanağında belirtilmediği görülmüştür.

10. İlgili idare tarafından gönderilen bilgi ve belgelerin tetkiki neticesinde, sözlü sınav kurulunun yukarıda sözü edilen mevzuat çerçevesinde oluşturulduğu, sözlü sınav öncesinde adaylara sorulacak soruların ve cevapların hazırlandığı, ilgili sorular haricinde adayı tanımaya, başvurduğu unvanın gerektirdiği yetkinlikleri belirlemeye, mesleki bilgi ve tecrübelerini anlamaya dayalı soruların da yöneltildiği, adayca verilen cevapların tutanağa bağlandığı, sözlü sınav değerlendirme formunda her bir kurul üyesi tarafından her bir konu için verilen puanların yer aldığı, fakat verilen puanların her bir kurul üyesince ayrı ayrı gerekçelendirilmediği, bilgi sorularına verilen cevapların kayıt alınmadığı ve sözlü sınavın sesli ve görüntülü olarak kayıt altına alınmadığı görülmektedir.

11. İdare hukukunda, idari işlemlerin şekil noksanlığı asli ve tali şekil noksanlığı olarak ikiye ayrılmaktadır. Asli şekil noksanlığı idari işlem ortaya çıkarken sonucunu etkileyecek derece eksiklik olarak

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

değerlendirilirken, tali şekil noksanlığı işlemin sonucunu etkilemeyecek (örneğin belli bir kıyafet giyme zorunluluğu olan bir meslek mensubunun iş kıyafeti olmaksızın işlem yapması gibi) derecedeki şekil noksanlığıdır. İlgili işlemin iptal edilebilmesi için şekil noksanlığının asli şekil noksanlığı olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Yönetmelik hükümlerine uygunluğun denetlenmesi için yerine getirilmesi gereken şekli unsurlar da asli şekil noksanlığı olarak kabul edilir. İlgili tutanaklarda üyelerin ilgili tutanakları, verdiği puanla ilgili değerlendirme içerecek şekilde doldurmadıkları, bu bağlamda verilen puanların gerekçelendirilmediği anlaşılmıştır.

12. İdarenin sözlü sınav öncesinde, sınav soruları ile birlikte cevap anahtarının hazırlanması, sorulan bilgi sorularına adayların verdiği yanıtlara ve kişisel niteliklerine göre yapılan değerlendirmede hangi komisyon üyesince hangi notun takdir edildiğinin tutanakta ayrı ayrı ve 'gerekçeleriyle' gösterilmesi, sözlü sınavın nesnelligi açısından aranan kriterlerdir. Bu itibarla başvuruya konu olayda mülakatta tutanaklarda verilen puanların gerekçesinin belirtilmemesi nedeniyle ilgili mevzuat hükmüne de uygunluğu tespit edilememiştir. Öte yandan yapılan sınavın sesli ve görüntülü olarak kayıt altına alınmadığı tespit edildiğinden, iyi yönetim ilkelerinden olan "nesnellik", "tarafsızlık", "şeffaflık", "hesap verilebilirlik" ilkelerine aykırı davrandığı değerlendirilmiştir. Sonuç olarak Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde idarenin hukuka ve hakkaniyete aykırı işlem tesis ettiği yönünde kanaat oluşmuştur.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

13. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup; İdarenin Kurumumuz tarafından istenilen bilgi ve belgeleri süresi içinde ve gerekçeli olarak gönderdiği, ayrıca idarenin başvurularla ilgili işlemlerinde, söz konusu ilkelere uygun davrandığı anlaşılmıştır.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

14. 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Kararın başvurana tebliğ tarihinden itibaren, ilgili idarenin işlemine karşı (varsa) dava açma süresinden kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup Şanlıurfa İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN KABULÜNE,**

"Sınav tutanağının usule uygun tutulmaması sebebiyle başvuranın mülakatının iptal edilerek yeniden usulüne uygun mülakatın yapılması ve sözlü sınavların iyi yönetim ilkelerinden olan "nesnellik", "tarafsızlık", "şeffaflık", "hesap verilebilirlik" ilkelerine uygun yapılmasını teminen soruların kura veya zarftan çekme suretiyle belirlenmesi, Komisyon üyelerince tutulan tutanaklarda verilen puanların gerekçelerine yer verilmesi, sesli ve görüntülü kayıt imkânlarından faydalanılması yönünde" hususunda **ŞANLIURFA VALİLİĞİNE TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

Bu kararın, **BAŞVURANA** ve **ŞANLIURFA VALİLİĞİNE** tebliğine,

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca; **ŞANLIURFA VALİLİĞİ** tarafından bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.